

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1638/2021
29.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Доламић, адвокат из ..., против туженог Предузеће за промет робе и услуга „Orsus“ д.о.о. Београд, чији су пуномоћници Милена Стевановић Ћеран и Марко Ћеран, адвокати из ..., ради поништаја решења, чинидбе и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3230/17 од 08.02.2019. године, у седници одржаној дана 29.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог, изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3230/17 од 08.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 4484/13 од 08.02.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле, па је поништено, као незаконито, решење туженог број .. од 18.09.2013. године, којим је престао радни однос тужиле и обавезан је тужени да тужилу врати на рад. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиле у делу у коме је предложила да се тужени обавезе да је распореди на радно место ... а све према уговору о раду број .. од 23.03.2019. године, који је код туженог заведен под бројем .. од 23.03.2019. године, као недозвољена. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиле исплати накнаду штете у виду изгубљене зараде за период од 19.09.2013. године до 30.11.2015. године и то износе, са каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да јој исплати накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор за 2013. годину, у износу од 63.224,88 динара, са законском затезном каматом почев од 19.09.2013. године до исплате, као неоснован. Ставом петим изреке, одбачена је тужба тужиле у делу којим је тражила да се тужени обавезе да јој уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на износ изгубљене зараде за период од 19.09.2013. године па до исплате последње зараде по овој пресуди, као неуредна. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиле накнади трошкове парничног поступка у износу од 266.700,00 динара, са законском затезном каматом од 08.02.2017. године као дана пресуђења, па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 3230/17 од 08.02.2019. године, ставом првим изреке, одбио као неосноване жалбе тужиље и туженог и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 4484/13 од 08.02.2017. године у ставу првом, трећем и четвртном изреке. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Првог основног суда у Београду П1 4484/13 од 08.02.2017. године, у ставу другом, петом и шестом изреке и предмет у том делу враћен истом суду на поновно суђење.

Против става првог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности а у поступку пред другостепеним судом није било пропуста у примени или погрешне примене неке од одредби Закона о парничног поступку, па нема ни повреде из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, на коју ревидент у ревизији неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је радни однос код туженог засновала уговором о раду број .. од 23.02.2012. године, на радном месту „...“. Понудом број .. од 08.08.2013. године, тужени је тужиљи понудио измену уговорених услова рада закључењем анекса уговора о раду, на основу ког је тужиљи понуђен премештај на послове ... . У понуди је наведено да је разлог за понуду премештање на други одговарајући посао због потребе процеса рада и организације услед смањеног обима посла, економских услова пословања, а све у циљу одржавања ликвидности предузећа. Тужиља је одбила да са туженим закључи анекс уговора о раду на основу наведене понуде, па јој је тужени, решењем о отказу уговора о раду број .. од 18.09.2013. године, отказао уговор о раду број .. од 23.03.2012. године, у смислу одредбе члана 179. став 1. тачка 7. и члана 192. Закона о раду. Правилником о организацији и систематизацији послова туженог број .. од 01.02.2013. године, под тачком 3.6, наведени су послови ..., за које се тражи висока стручна спрема правног смера, познавање рада на рачунару, три године радног искуства на истим пословима и знање енглеског језика. За радно место ... је под тачком 4.2 предвиђена средња стручна спрема или виша стручна спрема, или висока стручна спрема ... или ... смера, рад на рачунару, минимум једна година радног искуства на сличним пословима и знање енглеског језика.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да је тужиљи радни однос код туженог престао незаконитом одлуком, па су правилно туженог обавезали да је врати на рад и да јој накнади штету у висини изгубљене зараде, која јој припада на основу уговора о раду.

Одредбом члана 171. став 1. тачке 1, 2. и 5. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 75/2014), прописано је да послодавац може запосленом да понуди измену уговорних услова рада – анекс уговора, ради премештаја на други одговарајући посао због потребе процеса и организације рада, ради премештаја у друго место рада

код истог послодавца, у складу са чланом 173. истог закона. У ставу 2. истог члана закона, прописано је да се одговарајућим послом сматра посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду. На основу одредбе члана 172. став 1. Закона о раду, уз понуду за закључење анекса уговора о раду, послодавац је дужан да запосленом, у писаном облику, достави разлоге за понуду, рок у коме запослени треба да се изјасни о понуди и правне последице које могу да настану одбијањем понуде. Члан 191. став 1. Закона о раду прописује правне последице незаконитог престанка радног односа тако што ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

У конкретном случају, понуда за измену уговорених услова рада закључењем анекса уговора о раду, коју је тужени тужили доставио дана 08.08.2013. године, не садржи конкретизоване и јасно изложене разлоге који су условили премештај тужиле на друго радно место. Разлози за измену уговора о раду, на основу одредбе члана 171. став 1. тачка 1. и 172. став 1. Закона о раду, морају да буду резултат стварне и реалне потребе процеса и организације рада, а понуда за закључење анекса уговора о раду мора да садржи разлоге који су условили премештање запосленог на друго радно место. Ти разлози морају бити конкретизовани навођењем чињеница из којих произлази потреба процеса и организације рада, при чему је нужно навести конкретне чињенице које оправдавају премештање. Понуда за закључење анекса уговора о раду ради премештаја на друго радно место „због потребе процеса и организације рада“, представља уопштену формулацију пошто не садржи образложење разлога који су, у конкретном случају, условили понуду туженог за распоређивање тужиле на друго радно место. Изостанак конкретизације разлога за премештај тужиле на други посао због потребе процеса и организације рада, чини оспорено решење незаконитим.

Неосновани су наводи ревизије туженог да је он, у спорној ситуацији, поступио у свему сагласно Закону о раду, јер се, одбијањем тужиле да закључи анекс уговора о раду, стекао законски основ за отказ уговора о раду из одредбе члана 179. став 1. тачка 7. Закона о раду. Супротно тим наводима ревизије туженог, у конкретном случају нису испуњени услови за отказ уговора о раду тужили, јер је тужени, као послодавац, био дужан да тужили образложи које су то промене у процесу организације рада довеле до тога да јој понуди премештај на друго радно место, а није тако поступио. Потпуна обавештеност запосленог о свим чињеницама које се тичу његових права и обавеза у радном односу код послодавца, неопходна је као услов да запослени има могућност да прилагоди своје понашање како би избегао наступање штете. Ревидент у ревизији указује да је тужили било познато да он има проблем пословања у постојећим економским условима и да је доведена у питање његова ликвидност. То међутим не доводи у сумњу правилност побијане одлуке, јер је тужени био дужан да, у понуди тужили за измену уговорених услова рада закључењем анекса уговора о раду, наведе конкретне и образложене разлоге за њен премештај на друго радно место, навођењем чињеница из којих произлази потреба процеса и организације рада, што овде није случај, а због чега је побијано решење о отказу уговора о раду, незаконито. Последица незаконитог престанка радног односа тужили је обавеза туженог да је врати на рад и да јој исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде, на основу одредбе члана 191.

став 1. Закона о раду, па ревидент у ревизији неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, јер је донета у смислу одредбе члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**